

Høringsnotat

1. Innledning

Forskrift om fremmede organismer trådte i kraft 19. juni 2015. Forskriften inneholder regler som skal hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet.

For enkelte fremmede plantearter er det fastsatt en overgangsperiode, slik at et forbud mot innførsel, utsetting og omsetning av artene først trer i kraft 1. januar 2021. I dette høringsnotatet foreslår Klima- og miljødepartementet at overgangsperioden forlenges for planteartene berlinerpoppel (*Populus berolinensis*) og skjørpil (*Salix euxina*), slik at forbudet trer i kraft fra den tid departementet bestemmer.

2. Bakgrunnen for forslaget

Det følger av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 29 første ledd at levende eller levedyktige organismer bare kan innføres til Norge etter tillatelse. Av naturmangfoldloven § 30 første ledd følger det at ingen må sette ut organismer av arter og underarter som ikke finnes naturlig i Norge uten at det foreligger hjemmel eller tillatelse. Det kan gis forskrift om forbud mot innførsel, utsetting og omsetning av bestemte organismer, hvis det anses nødvendig for å unngå vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. naturmangfoldloven § 29 fjerde ledd og § 30 andre ledd.

Forskrift om fremmede organismer gir nærmere regler om innførsel, utsetting og omsetning av fremmede organismer. Forskriften definerer en fremmed organisme som "*en organisme som ikke hører til noen art eller bestand som forekommer naturlig på stedet*". Vedlegg I til forskriften lister opp arter det er forbudt å innføre til Norge, sette ut og omsette, jf. forskriften §§ 5 og 9. Ved vurderingen av hvilke fremmede arter som skal være omfattet av et slikt forbud, er den økologiske risikoen arten kan utgjøre for naturmangfoldet i Norge en viktig faktor.

For enkelte av planteartene som er listet i forskriftens vedlegg I, er det angitt at forbudet skal tre i kraft fem år etter forskriftens ikrafttreden, jf. forskriften § 33 tredje ledd. Det vil si at forbudet vil tre i kraft 1. januar 2021 for disse artene. Bakgrunnen for overgangsperioden er at produksjon av blant annet busker og trær er tidkrevende, og at grøntbransjen trenger tid til å omstille seg i forbindelse med et varslet forbud.

Overgangsperioden etter forskriften § 33 tredje ledd gjelder blant annet for planter innen slektene *Populus* og *Salix* som er oppført i vedlegg I. Ved revisjonen av Fremmedartslista i 2018 endret Artsdatabanken risikokategorien for artene berlinerpoppel (*Populus berolinensis*) og skjørpil (*Salix euxina*) fra "svært høy økologisk risiko" til "lav risiko".

3. Departementets vurderinger og forslag

Etter gjeldende bestemmelser i forskrift om fremmede organismer skal et forbud mot innførsel, utsetting og omsetning av berlinerpoppel og skjørpil tre i kraft 1. januar 2021. Oppføringen av disse artene i forskriftens vedlegg I i 2015, bygget blant annet på at artene var kategorisert med "svært høy økologisk risiko" på Fremmedartslista fra 2012. Enkelte arter med "høy risiko" ble også forbudt.

Etter departementets vurdering tilsier endringen av risikovurderingen for berlinerpoppel og skjørpil isolert sett at det ikke lenger er nødvendig med et forbud mot innførsel, utsetting og omsetning av disse artene. Departementet ønsker imidlertid å få gjennomført en konkret vurdering av mulige konsekvenser dersom artene fjernes fra vedlegg 1, slik at det ikke vil inntre et forbud mot innførsel, utsetting og omsetning av artene, og av eventuelle behov for at artene underlegges annen regulering etter forskrift om fremmede organismer, for eksempel søknadsplikt.

Departementet mener derfor at overgangsperioden for berlinerpoppel og skjørpil bør forlenges, slik at forbudet mot innførsel, utsetting og omsetning av artene trer i kraft fra den tid departementet bestemmer. Endringer i forskrift om fremmede organismer kan fastsettes av Klima- og miljødepartementet.

Departementet foreslår at forskrift om fremmede organismer § 33 tredje ledd endres som følger (endring i kursiv):

"(3) For artene *Populus berolinensis* og *Salix euxina*, som er oppført i vedlegg I, trer forbudet mot innførsel, utsetting og omsetning etter § 5 og § 9 i kraft fra den tid Klima- og miljødepartementet bestemmer. Det kreves ikke tillatelse for utsetting av de nevnte artene i områder som angitt i § 11 første ledd bokstav c og d i overgangsperioden."

Departementets forslag innebærer at forskriftsendringen trer i kraft 1. januar 2021. Angivelsen av overgangsperioden for planter innen slektene *Berberis*, *Cotoneaster*, *Laburnum* og *Swida* som er oppført i vedlegg I, og for øvrige planter innen slektene *Populus* og *Salix* som er oppført i vedlegg I, er derfor fjernet fra § 33 tredje ledd i forslaget.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet vurderer at forskriftsforslaget ikke vil få økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning.

Vedlegg

Høringsforslag: Forskrift om endring i forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer [*endringer er markert i kursiv*]

Hjemmel: Fastsatt av Klima- og miljødepartementet xx.xx.2020 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 29 og § 30, jf. delegeringsvedtak 15. juni 2018 nr. 891.

I

I forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om forskrift om fremmede organismer skal § 33 tredje ledd lyde:

(3) For artene *Populus berolinensis* og *Salix euxina*, som er oppført i vedlegg I, trer forbudet mot innførsel, utsetting og omsetning etter § 5 og § 9 i kraft *fra den tid Klima- og miljødepartementet bestemmer*. Det kreves ikke tillatelse for utsetting av de nevnte artene i områder som angitt i § 11 første ledd bokstav c og d i overgangsperioden.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2021.